

L'Albufera, una espina e

Onze empreses que havien efectuat aterraments il·legals en parcel·les dedicades al cultiu de l'arròs, totes situades dins del Parc Natural de l'Albufera, han estat multades amb deu milions de pessetes cadascuna per la Conselleria de Medi Ambient de la Generalitat valenciana. Aquests aterraments es van fer mitjançant vessaments de residus de diversa procedència, posteriorment es va elevar el nivell del terreny amb terres portades d'altres llocs. Com a conseqüència, l'espai del llac i d'arrossar ha quedat sensiblement reduït. Però en aquests terrenys, l'única capa de cultiu era la formada per la terra superficial, ja que els estrats inferiors estaven conformats per escombraries i deixalles. El resultat és que aquesta modalitat d'aterrament que se serveix de deixalles és altament tòxica i nociva i és molt difícil recuperar el terreny per al conreu de l'arròs. Això justifica la severitat de les sancions imposades per la Conselleria.

Durant molt de temps, el paper de l'administració valenciana en el control i millora am-

L'administració pública sembla haver-se decidit finalment a controlar les negligències i excessos que han ferit de mort el Parc Natural de l'Albufera de València.

biental del Parc Natural de l'Albufera, un dels més importants de l'estat, ha estat posat en dubte. Al llarg de les distintes legislatures socialistes, l'actitud del Govern autonòmic ha oscil·lat com un pèndol des de la passivitat fins a les posicions defensives. L'acció sempre s'ha deixat en un segon terme.

Però aquesta tradició sembla començar a trencar-se si tenim en compte les recents actuacions empreses pel conseller Emèrit Bono. La iniciativa ha estat valorada positivament pels més diversos sectors socials. Però encara hi ha reticències: alguns critiquen que l'administració haja esperat deu anys a actuar o consideren simbòlics i inconstants els intents de control de l'impacte ambiental sobre el llac. D'altres veuen per fi una preocupació governamental per solucionar aquest problema ecològic. Una contraposició de plantejaments que dona peu a una revisió del futur de l'Albufera en relació amb les pretensions del poder executiu valencià.

Bono, optimista. El conseller de Medi

RAFA GIL

L'home ha convertit l'Albufera en un gran abocador. S'hi pot trobar el més improcedent dels objectes.

ològica

Ambient, Emèrit Bono, es mostra il·lusionat quan parla de qüestions de l'Albufera. Una de les espines, segurament la major, que el PSOE valencià ha dut clavada al llarg del seu mandat es desprèn de les aigües albuferenques. L'actual conseller es manifesta disposat a posar fi a la sensació de buit que suscita la relació administració-Parc Natural. Al seu parer, la dinamització de l'enclavament té com a primer pas, ja fet, el nomenament del president i el director del parc. També hi considera imprescindible l'elaboració d'un pla integral de desenvolupament de l'Albufera a partir del Decret 242/1993 del Govern valencià de creació del Consell Assessor i de Participació del Medi Ambient. Emèrit Bono creu que amb aquestes mesures aconseguirà els dos objectius fonamentals que s'ha plantejat: "vehicular el contacte directe entre usuaris i l'administració, intentant vincular tant com siga possible els elements socials —sovint expropiats sense indemnització quan es posa en marxa algun pla de foment i conservació de la naturalesa—, i incidir en el valor i la categoria de l'Albufera com indret ecològic de primer ordre, tant en l'àmbit estatal com en el mediterrani".

No obstant això, els contribuents inquiets per les negligències i els deficiències humans que han anat agreujant la salut del parc es fan una pregunta: aquest interès i les mesures que Medi Ambient ha començat a executar, per què no han arribat abans? El conseller respon així: "Sempre s'ha advertit i amenaçat aquells que es dedicaven a ignorar l'administració fent aterraments. Ara hem decidit sancionar els culpables perquè veiem que es l'única forma efectiva perquè prenguen consciència de les advertències. Ha fet falta una majoria d'edat d'aquesta Conselleria, que només té uns dos anys, tot i que abans existia l'anomenada Agència del Medi Ambient, i que es donara el moment social idoni, és a dir, una preocupació generalitzada pels temes ecològics, perquè prenguérem cartes directes en l'assumpte. Ens hem plantejat la dinamització de l'Albufera, que comprèn 21.000 hectàrees de terreny, d'una manera en què tothom se senta motivat. Pensem que és clau prendre consciència de la gran categoria biològica de l'Albufera, i que reactivar-ne la supervivència després de tants anys d'especulació urbanística i de descontrol en l'abocament de residus, és un assumpte de tothom, no solament de la Conselleria o dels usuaris."

De fet, el gran dolor de l'Albufera ha tingut molt a veure amb aquests usuaris a què es refereix Emèrit Bono. L'lauradors que no veien

Els aterraments il·legals han contribuït a convertir l'Albufera en una caricatura d'ella mateixa. La iniciativa sancionadora de la Conselleria de Medi Ambient ha estat valorada per tots els sectors socials. Però no falta qui indica que qualsevol mesura arriba ja tard i que la situació és tràgica i irreversible.

clar per què no podien ampliar un terreny o utilitzar determinats productes químics, empresaris que han anat convertint el fons del llac en un cúmul de matèries tòxiques i destruint la fauna i la flora, caçadors descontrolats, especialment els furtius, que han decapitat el gràfic vital de les aus migratòries, etc. "La idea és el diàleg —continua Bono—. Per exemple, les càbiles [tradicció molt antiga segons la qual, al llarg d'una setmana, els caçadors podien disposar de certs espais restringits del parc]. Aquest tema, l'hem tractat conjuntament amb els implicats, i hem arribat a un acord. Nosaltres hem cregut que cal respectar les tradicions, però d'una manera racionalitzada. Així doncs, les dues parts hem fet concessions i les càbiles continuaran, encara que tindran una durada inferior i estaran subjectes a unes certes regles que afavoriran la reproducció i la millora de l'estat de la fauna. La qüestió dels empresaris, la volem tractar prenent posicions que afavoresquen la conversa, no des de posicions oposades o considerant-los delinqüents."

El conseller matisa que quan calga prendre decisions dràstiques, se'n prendran. Amb els llauradors i els altres sectors, pretén seguir la mateixa política conciliadora. Seguint aquest esperit, Bono confia a poder formar d'ací a poc el Consell Mediambiental de la Comunitat Valenciana, que integraran els usuaris immediats del parc, com també grups ecologistes, representants de la premsa i gent de diversos àmbits. "Treballem per un projecte nou que traga partit de l'òptima disposició social existent ara i que va més enllà de les fronteres valencianes: el Govern estatal prestarà suport a les iniciatives, i també és presumible que l'ajuda ens vinga des d'Europa, perquè a Brus-

sel·les hem defensat el medi ambient com a problema global, sempre tenint en compte que s'han de recolzar les micropolítiques específiques, que són les que ens toquen de prop. A més a més, regenerant l'Albufera volem donar exemple i establir bases per regenerar altres parcs del nostre entorn.”

El cavall de Troia. La reconversió imposada per Medi Ambient a l'Albufera, també es pot veure en maniobres hàbils com ara la incorporació d'alguns membres del col·lectiu Acció Ecologista-Agró. De fet, Víctor Navarro, actual assessor d'Emèrit Bono, era fins fa poc portaveu del grup ecologista. Joan Vicent Benavent, també membre de l'agrupació, és avui director conservador del Parc Natural de l'Albufera. Aquestes iniciatives pretenen nodrir-se d'alguns dels investigadors ecològics que més coneixen els problemes de l'Albufera. Francesc Baixauli, alcalde de Silla i actual president de la Junta Rectora del Parc Natural de l'Albufera, opina sobre aquest tema: “Això és fruit d'una tècnica que podríem anomenar com del cavall de Troia, és a dir, els grups ecologistes s'han introduït en l'administració, fet que afavoreix la col·laboració i l'actuació conjunta. L'objectiu que entre tots desitgem aconseguir és que torne la perfecta simbiosi home-natura que durant molts anys va marcar la convivència dels humans amb l'Albufera. En arribar el desenvolupament dels 60 i la febre especuladora, es va perdre de manera total el respecte al medi ambient, i només es va pensar en el benefici pecuniari immediat”.

Baixauli explica que el Patronat s'ha marcat com a objectiu recuperar el camí perdut, i deixar de tenir una actitud passiva per passar a tenir un pla d'usdefruit racional del parc que prioritze, per damunt de qualsevol altre interès, el manteniment de l'equilibri ecològic. “Per sort, les pèrdues ambientals es poden recuperar. Socialment, estem en un bon moment per intentar un atac conjunt contra la catàstrofe biològica del llac. I hem de fer també referència a una circumstància: tenim quatre ministres a Madrid, cosa que d'alguna manera ens pot afavorir. Per altra banda, les pèrdues econòmiques entre els usuaris que es produeixen a causa d'aquesta tasca de posada a punt, es veuran recompensades pel programa de política agrària i comunitària, que s'efectuen per pal·liar les despeses de l'arròs albuferenc i aconseguir que aquest tinga una

denominació d'origen pròpia”, conclou el president del Patronat del Parc de l'Albufera.

L'optimisme i la seguretat en les estratègies pròpies que mostra Baixauli no són compartida per alguns dels principals grups ecologistes del país, inclòs Agró. Maties Riera, membre destacat d'aquesta formació, manifesta: “Les persones d'Agró que ara estan prop de l'administració, han pres la decisió a títol totalment personal. El nostre col·lectiu té més contactes que abans amb el Govern autònom,

RAFA GIL

El conseller de Medi Ambient Emèrit Bono es mostra molt optimista pel que fa al futur. Seua és la tasca de llevar el mal gust de boca que l'administració ha deixat després d'anys sense oferir solucions als terribles problemes ecològics que afecten el parc.

perquè sembla que ara té una predisposició més oberta al diàleg i a la connexió. Però dubte molt que Agró deixi de tenir una postura crítica amb unes actuacions administratives que trobem, com sempre, insuficients. Són unes actuacions que no estan a l'altura de la gravetat del problema. L'Albufera està biològicament arrasada, i no han estat capaços de fer respectar la legalitat, ni amb els industrials ni amb ningú. Ens temem un futur irreversible, conseqüència d'una contaminació decididament fatal.”

De manera semblant es manifesta Josep Merlo, capdavanter del grup ecologista Los Verdes: “Pensem que tot tipus de decisió que intente regular qualsevol de les xacres que han destruït l'Albufera, arriba indefectiblement tard. Fins ara, la protecció del parc ha estat equiparable a la que han ofert a un jardí municipal. Per consegüent, molt haurien de canviar les coses perquè l'Albufera puga afrontar els anys vinents”. Seran aquests anys que vindran, tan incerts per a aquest com per a qualsevol altre argument social, els que donaran una contestació a un problema tan dolorós com evident.

Joan M. Oleaque